

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות י"א

עין משפט נר מצוה

כב א מיי פ"ח מהל' אשתו ה' א סמג עשין מח טו"ש ע"ה ס"י קו סעי' ג'
 כג ב מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה ה' א סמג לאוין קח טו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'
 כד ג מיי פ"ד מהל' זכיה ה"ב סמג עשין פ"ב טו"ש ע"ה ח"מ ס"י רמב"ם א' וטו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'
 כה ד ה' א מיי פ"ח מהל' אשתו ה"ב סמג עשין ח"מ ס"י רמב"ם א' וטו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'
 כו ה' א מיי פ"ח מהל' אשתו ה"ב סמג עשין ח"מ ס"י רמב"ם א' וטו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'
 כז ט מיי פ"ח מהל' אשתו ה"ב סמג עשין מח טו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א' וטו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'
 כח י מיי פ"ח מהל' אשתו ה"ב סמג עשין מח טו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א' וטו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'
 כט כ מיי פ"ח מהל' אשתו ה"ב סמג עשין מח טו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א' וטו"ש ע"ה ס"י רמב"ם ע"ה א'

מטבילין אותו על דעת ב"ד משום דוכות הוא. ותימה להא זכיה הוא מטעם שליחות דכיון דזכות הוא לו אין סהדי דעבד ליה שליח דמוכח בפ"ק דצ"מ (דף יב.) גבי חצר משום יד איתרביא ולא גרע משליחות וא"כ היאך זכין לקטן והלא אין שליחות לקטן כדאמרין בחזרו נשך (שם ע"א): ועוד דלכתי עובד כוכבים הוא ואמר'י התם דקטן דלמי לכלל שליחות אית ליה זכיה מדרבנן עובד כוכבים דלא אחי לכלל שליחות אפילו זכיה מדרבנן לית ליה ונראה לר"י דהכא נמי דזכין לו מדרבנן כדאמרין התם דקטן אית ליה זכיה מדרבנן ואלע"ג דלכתי עובד כוכבים הוא הא אחי לכלל שליחות א"נ כיון דנשך זכיה נעשה ישראל הוא ליה כשראל גמור לענין זכיה וא"כ היכי הו' גר מדרבנן ושריין ליה צנת ישראל וקידושי קידושין הא מן המורה עובד כוכבים הוא וי"ל דקסבר כמ"ד בהאשה רבה (יבמות דף פט:) דיש כח ציד חכמים לעקור דבר מן המורה בקום ועשה וד' וכי פריך מאי קמ"ל הוה מזלי לשנויי קמ"ל דיש כח ציד חכמים לעקור דבר מן המורה בקום ועשה וד' מתרי טעמי נקט והא דלמרי' בריש בן סורר (פסח דף סח: ושם) גבי גזל הגר אס און לאיש גוזל אית אמה רריך לחזר אחריו אס יש לו גוזל אצל קטן אי אמה רריך לחזר אחריו כו' משכחת לה גר קטן מן המורה מעוברת שנתגיירה (כדאמר'י בפ"ד הערל (יבמות דף ע"ג. ושם) עובדת כוכבים מעוברת שנתגיירה צנה אין רריך טבילה והו' גר מן המורה דשראל גמור הוא ואית ליה ממון מן המורה כגון שירש את אמו ואי אמה רריך לחזר עליו שאין לו יורשין שאינו מוליד ואחיו מן האס אין יורשין אותו ולפי ספרי' דגרסינן צ"מ (דף ע"א): זכיה מיהא אית ליה ולא גרס מדרבנן ניהא דמלי למימר דאית ליה זכיה מן המורה ועובד כוכבים קטן כיון דנשך להמגיר' חשבינן ליה כשראל קטן ואלע"ג דזכיה הוא מטעם שליחות ואין לו שליחות מן המורה כגון להפריש תרומתו דשמה היה רוצה לפוטרה צנטה אמת או שמה היה רוצה להעדיף אצל הכא שזכות גמור הוא לו יש לו שליחות: **מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניהא ליה.** ואלע"ג דרבנן פליגי א"ר מאיר צפ' קמא דגיטין (דף יג.) ושם ולית להו טעמא דבהפקירא ניהא ליה ה"מ גבי עבד שאינו חושש בהפקירא שמפקיע עמנו מן השעבוד אצל גבי עובד כוכבים שאינו משועבד ניהא ליה בהפקירא וכן נראה דאי לא תימא הכי היכי שייכת מההוא דגוירת דלמא רצנן היא דלפילו צגדול לית להו בהפקירא ניהא ליה: **אבר קמון** היינו קטן וכגון שהוא של כהן דחוב הוא לו שיהא צבדק עשן מההוא דכח דחוב הוא לו דלא ניהא ליה בהפקירא כדאמרין הכא משום דלא טעים טעמא דאיסורא א"נ איירי אף כיון שהיא חת קנס ומפרש ר"י לבי גדלה ונהגה מנהג יהודית: **אבריי** לא אמר כרבה שא"ר חוטא נשכר. משמע דרבי לית ליה טעמא דשלא יהא חוטא נשכר דלמרי' צפ' שור שנגח ד' וה' (צ"ק דף נח: ושם) דקסבר רבי מאיר חוטא גריי אמת הן וקנס הוא דקנס ר"מ צממוס לענין שור שנגח שלא יטמעו צהן ופריך אלו נערוט שיש להן קנס הבא על הכותית ואי קניס ר"מ ניקנס ומשני דהכא לא צעי למקנס שלא יהא חוטא נשכר והשתא לרצא דלית ליה הכא טעם דחוטא נשכר היכי מזני משני התם וי"ל דהתם אית ליה שפיר האי טעמא כיון דצדין יש להן קנס דגרי אמת הן אלא דצעי' למקנס להו סברא הוא דמשום טעמא שלא יהא חוטא נשכר מוקמינן לה אדינא אצל הכא סבירא ליה לרצא דמשום טעמא שלא יהא חוטא נשכר כיון דמן הדין לית לה שהרי עובדת כוכבים גמורה היא אס תמחה וצפ' אלו נערוט (לקמן דף לו:): דאית ליה לרצא שלא יהא חוטא נשכר גבי צבדיה משום דמוקמינן לה צבדושתה: ושמאל

אף אנו נאמר. אף אנו נדרוש את השמות מה לשון איילונית שקראו חכמים לאשה שאינה ראיה לילד: דוכרייה. לשון איל תמיס דמתרגמינן דכר שלים (ויקרא ה.) הרי היא כאלו שאינו יולד: **גב' (על דעת צ"ד).** אס אין לו מעטלין. דאין לך גר צלא מילה וטבילה: על דעת צ"ד. שלשה יהו צטבילתו כדן כל טבילת גרי שצריכס ג' והן נעשין לו אכ והרי הוא גר על ידיהן ומגעו ציון כשר: **מהו דיהא עובד כוכבים בהפקירא ניהא ליה.** וחוב הוא לו ואין אדם נעשה שליח לאדם לחובתו שלא צפניו כלומר שלא מדעתו וקטן לאו צר דיעה הוא: דהא גבי עבד קי"ג צפ"ק דגיטין (דף יג.) דודאי בהפקירא ניהא ליה נוח לו להיות עבד דיהא מותר בהפקירא וימת השפחות מהות צן מורין להיות מותר צבת ישראל דלא זילא ליה ולא שכיחא ליה להפקירא: **קמ"ג.** הכא דגבי עובד כוכבים קטן לא אמרינן הכי: **דמי מילי.** דניהא ליה בהפקירא: **גדול.** שגדל [צמדות] הפקירות וטעים ליה טעמא דאיסורא: **הגדילו.** קטנים שנתגיירו ואפי' עם צביהן: **יכולין למחוס.** ולומר אי אפשטנו להיות גרים וחוזרין לסורן ואין לנו לענשן צצ"ד ואפי' ידיו תקיפה ואס קדש אשה משמחה אינה צריכה גט להיות כשראל מומרי': **למי גדלה.** לא יחצין לה עד שתגדיל: **צונ צבילה יכולה למחוס.** ואס מיחמה הכי היא כשראלית מומרת': לענשן צכל עונשי צצ"ד: **שיש להן קנס.** נ' כסף אס יאנסו: **הבא על הממורה.** ואלע"ג דלא קרינן ציה ולו תהיה לאשהט שהרי אינה ראויה לקיימה אפילו הכי יש לה קנס דלקמן [ע"ג]: **אציי לא אמר כרבה.** דמוטיב מנקסא דקסבר לאו תיבתא היא דטעמא דקנסא שלא יהא חוטא נשכר לרעמא: **רצא לא אמר כרבה.** דמוטיב מכתובה דהתם טעמא מאי תקינו לה רצנן כמזבה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה וכל זמן שלא מיחמה גיורת היא ועצדין לה תקנתא: **מתנ' הבא על הקנטה.** פחותה מצת שלש שאין ציאתה ציאה שהרי בתוליה חוזרין וקטן. פחות מכן משע שאמרו חכמים אין ציאתו ציאה וצא על הגדולה: **ומוכס עץ.** שנתקע לה עץ צאותו מקום: **כחובטן מאסיס.** אס נשאו לאיש אחרי כן לא אצדו צכך את מכותן אס נאשה סתם ולא פירש לה כלום: **צחולה.** שהיא אלמנה או גרושה או חלואה: **מן הנישואין.** כגון שנכנסה לחופה ומת בעלה צחוקת שלא נצטלה: **כחובטת מנה.** אס ניסת לאחר סתם כמזבתה מנה צחוקת בעולה קיימא משכנסה לחופה: ואין

(א) [ע' מוס' גיטין ה': ד"ה וזה קי"ל.] (ב) [עירובין פ"א: יבמות ק"ח: וי"ל.] (ג) [גיטין י"ג. ע' מוס' ט"ז.] (ד) [קשה א"כ ממי מעט שעת המחה דהא בקטנות אינה יכולה למחוס כר"י וי"ל כגון שהמחילה מנהג גוים יוס לפני גדלותה וכן נהגה יוס או יומים לאחר גדלותה.] (ה) [ע"ה י"ג. ע' מוס' ט"ז.] (ו) [קטן כע. צ"ק לח: (א) ויבמות צב: וי"ל.] (ז) [ויבמות פ"ט. לקמן ל"ג: ד"ה.] (ח) [לקמן י"ג. ע' וי"ל גר קטן.] (י) [כ"ס"א: משומה.] (כ) [כ"ס"א: משומה.] (ל) [נדבכים כ"ג. מ] (מ) [וי"ל מוס' צ"ק קט: ד"ה קטן ומוס' סנהדרין ס"ה.]

גלוין הש"ס
 נב' שלא היה חוטא נשכר. פ"ב דלהל מ"ז ח"ב דף ע"ב: תוס' ד"ה לבי גדלה. א"ת והלא כבר גדולה. עיין נדה מ"ד ע"ב מוס' ד"ה שלמים יוס:

תוספות ר"ד
 הגיוורת והשפחה ושנתגוררו ושנתחררו פחותות מבנות ג' שנים ויום אחד כתובתן מאתיס ויש להן טענה בתוליהם. פי' בהזקת בתוליהן הן. ואם נמצאת בעולה אומר לה מקחי מקח טענת אברהם כל כתובתה. אמר ר"ה גר קטן מבטלין אותה ע"ד כ"ד. פי' אפי' שאין לו אב ואם כגון חנוך שנמצא מושלך או ששבו ישראל קטני פלשתים ב"ד מלין אותם והם כשראל לכל רב. והמורה פי' מטבילין אותו. דאינו גר עד שישמול ויטבול. עיין פרק החולין (דף טו) ובפ"ד דבימות (דף ע"א). מאי קמ"ל דזכין אדם שלא בפניו תנינא וזכין לאדם שלא בפניו. וזכין לו לאדם אלא בפניו. חבין לו בהפקירא ניהא ליה וחוב הוא לו. פי' שאין אדם נעשה שליח לחובתו שלא בפניו כלומר שלא מדעת. קמ"ל דה"מ גדול רשעים טעמא דאיסורא אבל קטן זכות הוא [לו]. אמר ר"י ואם הגדילו. פי' הקטנים שנתגיירו ואפי' עם אבותיהן וכולן למחות. פי' יכולין לומר אי אפשטנו להיות גרים ואין לנו לעונשם בב"ד. ואפילו ידיו תקיפה. ואם קידש אשה משמיחה אינה צריכה גט להוציא כשראל מומר. ודוקא שלא הגיעו לכלל שתי עשרות אבל אם הגדילו ולא מיחו אין יכולין למחות ואם מיחו הרי הן כשראל מומר וקדושי' קדושין. (א) והגדילו דרי' לאו דוקא שבאו לכלל עונשין אלא שבאו לכלל דעת ועדיין לא באו לכלל עונשין: על הגדול שבא על הקטנה וקטן שבא על הגדולה ומכות עץ כתובתן מאתיס. דברי ר"מ וחכ"א מוכת עץ כתובתן מנה. פי' קטנה פחותה מכת' ג' שנים ויום אחד שאין ביאתה ביאה שהרי בתוליה חוזרין. וקטן פחות מכן ט' שאמרו חכמים אין ביאתה ביאה לקנות קנין גמור. כגון אם בא על יבמתו דהתם אמרי' אין ביאתה ביאה (א) חשבה לקנות

לגמרי. פי' לא גרעה אותה ביאה ממאמר בגדול. שכמו שמאמר בגדול פוסלה על שאר אחין. כך ביאת [פחות] בן ט' פסלה על אחין. עיין בס"פ האשה רבה: מוכת עץ שנתקע לה עץ כתובתה מאתיס. פי' לא הפסידו כתובתן אם נישאו סתם וחכ"א מוכת עץ כיון שאיכרה בתוליה כתובתה מנה:

(א) וצבדי רבינו אלו מיישך קושיית המ"י לכן צ"ה קשה וי"ש. (ב) ע"ש בימות דף ק' דלמריי שם צבילת בן משע דעשו כמאמר גנדול אצל צפחות מכן משע לא מייירי התם כלל וי"ש.